

Οι Διεθνείς Οργανισμοί και το ζήτημα της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική

της Ιωάννας Μαγγανάρα
Κοινωνιολόγου - Εμπειρογνώμονα ΥΠΕΞ

Μερος Β'

Β) Συμβούλιο της Ευρώπης

Το Συμβούλιο της Ευρώπης του οποίου το κέντρο ενδιαφέροντος εστιάζεται στη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, ασχολήθηκε με το θέμα γυναίκα και πολιτική για πρώτη φορά το 1967, με την απόφαση 356 που αφορά την πολιτική και κοινωνική θέση των γυναικών στην Ευρώπη.

Η απόφαση αυτή αναφέρει ότι η ισότητα και η μη διάκριση, είναι έννοιες που δεν είναι ακόμη αποδεκτές, ούτε από τους άντρες, αλλά ούτε και από τις γυναίκες.

Επίσης αναγνωρίζει ότι οι γυναίκες δεν αντιπροσωπεύονται επαρκώς σε όλα τα εκλεγμένα σώματα, αλλά και στις υψηλές θέσεις στο δημόσιο τομέα. Στο χώρο εργασίας οι γυναίκες είναι περιθωριοποιημένες και επιπλέον υφίστανται διακρίσεις όσον αφορά την αρχή της ίσης αμοιβής για εργασία ίσης αξίας, αλλά και όσον αφορά τις ίσες ευκαιρίες για προαγωγή.

Η απόφαση αυτή θεωρεί ότι οι γυναίκες θα βρουν την πραγματική τους θέση στη κοινωνία, όταν θα αναγνωρισθεί ότι ο ρόλος τους δεν περιορίζεται μόνο μέσα στην οικογένεια. Γι' αυτό ζητάει βελτίωση των συνθηκών και μείωση των ωρών εργασίας, καθώς και τη δημιουργία της απαραίτητης κοινωνικής υποδομής προκειμένου να μπορούν οι γυναίκες να συνδυάζουν τις οικογενειακές υποχρεώσεις τους με τον ρόλο τους σαν εργαζόμενες.

Με την απόφαση 606 του '75 ζητείται από τα κόμματα και τις κυβερνήσεις να προωθήσουν περισσότερες γυναίκες σε υψηλά αξιώματα. Επίσης ζητείται απ' την Επιτροπή Υπουργών να μεριμνήσει για την απόλυση διακρίσεων στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της Γραμματείας του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η απόφαση 753 του 1981 ζητάει από τον Γενικό Γραμματέα να δημοσιεύει τις κενές θέσεις της κατηγορίας Α' της Γραμματείας, ώστε να ενθαρρύνονται και οι γυναίκες να υποβάλουν αιτήσεις.

Όσον αφορά τις προσλήψεις και προαγωγές στην κατηγορία αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αρχή της ίσης κατανομής των φύλων στις διάφορες κατηγορίες θέσεων.

Η σύσταση 1008 του 1985 ζητάει να δημιουργηθούν στα κράτη μέλη μηχανισμοί για την προώθηση των γυναικών, οι οποίοι μεταξύ των άλλων θα πρέπει να εργασθούν για την ισότιμη με τους άντρες συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική ζωή και ειδικότερα στη δημόσια διοίκηση, θέτοντας χρονοδιαγράμματα και υιοθετώντας κατάλληλες μεθόδους.

Το 1986 υιοθετείται η απόφαση 855 που αφορά την ισότητα γυναικών και αντρών. Η απόφαση αυτή θεωρεί ότι η ισότητα δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο με την αλλαγή των ρόλων γυναικών και αντρών, ειδικότερα μέσα στην οικογένεια. Γι' αυτό ζητάει να ληφθούν μέτρα που αφορούν την ισότητα στο χώρο εργασίας, ώστε οι άντρες να συμμετέχουν περισσότερο στη φροντίδα των παιδιών και του νοικοκυριού και να δημιουργηθεί επαρκής υποδομή για παιδικούς σταθμούς. Η απόφαση επίσης ζητάει από τις κυβερνήσεις να υιοθετήσουν νομοθεσία βάση της οποίας να μπορεί να δώκεται αυτεπάγγελτα κάθε μορφής σεξουαλική βία κατά των γυναικών.

Το 1986 γίνεται στο Στρασβούργο η πρώτη Υπουργική Διάσκεψη για θέματα ισότητας των κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία έχει σαν θέμα την ίση συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική ζωή και τα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Η απόφαση που εψήφισε η Διάσκεψη ζητάει από τις κυβερνήσεις να υιοθετήσουν στρατηγικές για την προώθηση των γυναικών στη δημόσια ζωή και από τα πολιτικά κόμματα, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και άλλα οργανωμένα συμφέροντα να υιοθετήσουν θετική δράση για τον σκοπό αυτό.

Οι γυναίκες και άλλες μη κυβερνητι-

κές οργανώσεις θα πρέπει να ενθαρρύνουν τα κόμματα και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις προς την κατεύθυνση αυτή.

Η απόφαση αυτή θέτει και κατευθυντήριες αρχές τις οποίες θα πρέπει να ακολουθήσουν το Συμβούλιο της Ευρώπης και οι κυβερνήσεις.

Οι δραστηριότητες του Συμβουλίου της Ευρώπης (μελέτες, σεμινάρια, συστάσεις κ.λπ.) θα πρέπει να στραφούν:

— Στη μελέτη της αναδιοργάνωσης του τομέα της εργασίας, αλλά και σ' άλλους τομείς με στόχο να διευκολυνθούν οι γυναίκες να συνδυάζουν την οικογενειακή ζωή, με τη συμμετοχή στην πολιτική ζωή.

— Στην εκπαίδευση των γυναικών για την πολιτική.

— Στην υιοθέτηση θετικών δράσεων στον τομέα της εργασίας ώστε να διευκολυνθεί η προώθηση των γυναικών στις ανώτερες θέσεις της ιεραρχίας.

— Στην καταπολέμηση του σεξισμού.

— Στην απόλυση των νομικών εμποδίων που συναντά η εφαρμογή της ισότητας σ' όλους τους τομείς.

Οι στρατηγικές που καλούνται να υιοθετήσουν οι κυβερνήσεις αφορούν:

Τη δημιουργία, διατήρηση ή και ενδυνάμωση των μηχανισμών προώθησης των γυναικών.

Την προώθηση της αξίας της ισότητας στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Την εφαρμογή θετικών δράσεων (ποσοτώσεων) για την επιτάχυνση της ίσης συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή και στα κέντρα λήψης των αποφάσεων.

Βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εκλεγμένων αντιπροσώπων και αυτών που κατέχουν πολιτικά αξιώματα, ώστε να δημιουργηθεί ένα πιο θετικό κλίμα για τη συμμετοχή των γυναικών.

Διεύρυνση των ήδη υφισταμένων κριτηρίων για διορισμό σε κυβερνητικές επιτροπές, συμβούλια κ.λπ. ώστε να συμπερι-

ληφθεί και η εμπειρία των γυναικών στην αμειβομένη εργασία και σε κοινωνικές και εθελοντικές δραστηριότητες.

Εκπαίδευση των γυναικών για την πολιτική ζωή.

Καμπάνιες προκειμένου να ψηφίζονται γυναίκες σε σώματα που εκλέγονται.

Συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οποίες εργάζονται για την προώθηση των γυναικών στην πολιτική.

Προώθηση της έρευνας που αφορά το θέμα της γυναίκας και της πολιτικής και ειδικότερα διερεύνηση των παραγόντων που εμποδίζουν ή διευκολύνουν αυτή τη συμμετοχή.

Το 1986 έγινε στην Αθήνα η πρώτη Διάσκεψη των τοπικών και περιφερειακών αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης με θέμα «Η γυναίκα στην τοπική και περιφερειακή ζωή».

Η διακήρυξη που υιοθετήθηκε απ' τη Διάσκεψη ζητάει απ' τα κράτη-μέλη να δώσουν προτεραιότητα στην πραγματοποίηση της ισότητας σε όλους τους τομείς και ειδικότερα στην πολιτική.

Στην εφαρμογή αυτής της πολιτικής θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με την κοινωνία των πολιτών και τις διάφορες οργανώσεις.

Η διακήρυξη συνδέει το θέμα της ισότητας με το θέμα της ενδυνάμωσης των δημοκρατικών θεσμών και τονίζει ότι χωρίς την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στις υπευθυνότητες και τα καθήκοντα του δημοκρατικού πολίτη δεν μπορεί να επέλθει ισότητα στην εργασία και την οικογενειακή ζωή. Επίσης τονίζει ότι η προώθηση των γυναικών στην πολιτική εξαρτάται από την συνειδητοποίηση σε θέματα ισότητας της κοινής γνώμης και τη θέληση των κυβερνήσεων.

Τη στενή διασύνδεση της ισότητας των δύο φύλων και της δημοκρατίας επαναλαμβάνει και το μήνυμα των Αθηνών που υιοθετήθηκε από τη Διάσκεψη τοπικών και περιφερειακών αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης με θέμα «Η γυναίκα στην τοπική και περιφερειακή ζωή».

Σύμφωνα με το μήνυμα η συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική ζωή επί ίσους όρους με τους άντρες, αποτελεί προϋπόθεση για τη δημοκρατία και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Η δημοκρατία είναι ατελής εφ' όσον οι γυναίκες δεν αντιπροσωπεύονται επαρκώς στη δημόσια ζωή και έτσι έχουν λιγότερες ευκαιρίες να προασπίσουν τα ειδικά συμφέροντά τους.

Σύμφωνα με το μήνυμα η συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική, στο τοπικό επίπεδο, αποτελεί το πρώτο βήμα για την εφαρμογή της ισότητας στην καθημερινή ζωή.

Επίσης η συμμετοχή αυτή μπορεί να παίξει βασικό ρόλο στην αλλαγή των θεσμών που έχουν την ανδροκρατική σφραγίδα.

Το μήνυμα διαπιστώνει ότι ο αριθμός

των γυναικών συμβούλων (δημοτικών, κοινοτικών) είναι αντιστρόφως ανάλογος του βαθμού εξουσίας που έχει μια συγκεκριμένη θέση, δηλαδή όσο υψηλότερος είναι ο βαθμός, τόσο μικρότερος είναι ο αριθμός γυναικών που την κατέχει. Επίσης διαπιστώνει ότι υπάρχει οριζόντια κατανομή εργασίας μεταξύ αντρών και γυναικών συμβούλων. Οι άντρες έχουν το μονοπώλιο των επιτροπών του παραγωγικού τομέα, ενώ οι γυναίκες του αναπαραγωγικού.

Εκτός απ' τους διάφορους οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτιστικούς παράγοντες που είναι τα αίτια αυτής της άνισης κατανομής εργασίας, υπάρχουν και παράγοντες που αφορούν το καθεστώς και τις συνθήκες εργασίας των αντρών και γυναικών συμβούλων.

Οι γυναίκες σύμβουλοι που εκλέγονται στο τοπικό επίπεδο αντιπροσωπεύουν ένα 0-10% του συνόλου των εκλεγμένων αντιπροσώπων.

Τα αίτια αυτής της μικρής συμμετοχής οφείλονται: Στις διακρίσεις λόγω φύλου που είναι βαθιά ριζωμένες στην επαρχία.

Ο μικρός αριθμός γυναικών που συμμετέχει στη δημόσια ζωή, στο τοπικό επίπεδο, δεν μπορεί να φέρει τις αναγκαίες αλλαγές.

Η δυσκολία του συμβιβασμού των οικογενειακών υποχρεώσεων με τις επαγγελματικές που ιδίως στο τοπικό επίπεδο απαιτούν περισσότερο χρόνο.

Το μήνυμα διαπιστώνει ότι τα εμπόδια για προαγωγή σε υψηλές θέσεις στη δημόσια διοίκηση στο τοπικό επίπεδο οφείλονται:

Στη μικρότερη βασική εκπαίδευση που έχουν οι γυναίκες εξ' αιτίας των οικογενειακών υποχρεώσεων και των συνθηκών ζωής.

Στο μικρότερο χρόνο που διαθέτουν για συνεχή εκπαίδευση.

Στις προκαταλήψεις των επιτροπών επιλογής που θεωρούν ότι οι γυναίκες δεν είναι ικανές για να ασκούν εξουσία.

Στον ανταγωνισμό των αντρών που σε ορισμένες χώρες, λόγω της ανεργίας, αναζητούν εργασία και ασφάλεια στο δημόσιο τομέα.

Απ' τις τοπικές και περιφερειακές αρχές ζητείται:

Η διαμόρφωση δομής, δηλαδή μηχανισμών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για θέματα ισότητας.

Εφαρμογή πολιτικής ισότητας όσον αφορά τους άντρες και τις γυναίκες που κατέχουν πολιτικές θέσεις.

Παροχή υπηρεσιών προκειμένου οι γυναίκες σύμβουλοι, ειδικότερα αυτές που ζουν σε απομονωμένες περιοχές, να διευκολυνθούν στην άσκηση των καθηκόντων τους.

Δράση στα μέσα μαζικής επικοινωνίας για την προετοιμασία διαφόρων εκστρατειών πληροφόρησης για τις γυναίκες που κατέχουν πολιτικές θέσεις.

Εκστρατείες με στόχο τη συνειδητοποί-

ηση της ανάγκης να ψηφίζει ο κόσμος γυναίκες.

Εκπαίδευση των γυναικών για την πολιτική.

Συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις που ασχολούνται με την προετοιμασία των γυναικών για συμμετοχή στην πολιτική, στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Αναμόρφωση του καθεστώτος και των συνθηκών εργασίας των εκλεγμένων αντιπροσώπων, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των γυναικών που συμμετέχουν στην πολιτική (όπως π.χ. βοήθεια για επίλυση στην αγορά εργασίας, οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη των εξόδων που προκύπτουν από την άσκηση των καθηκόντων τους σαν εκλεγμένων αντιπροσώπων, αμοιβή για όσους κατέχουν εκτελεστικές θέσεις, εισαγωγή του θεσμού της σύνταξης κ.λπ.).

Υιοθέτηση πολιτικής για την ισότητα των δύο φύλων στη δημόσια διοίκηση, στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της θετικής δράσης με τους εξής στόχους:

Ενθάρρυνση των γυναικών να καταλάβουν υψηλές θέσεις.

Προώθηση δράσης για συνεχή επιμόρφωση:

Διασφάλιση ίσης αμοιβής και συνθηκών εργασίας.

Δημιουργία κοινωνικής υποδομής που να ανταποκρίνεται στις οικογενειακές ανάγκες.

Διασφάλιση ότι οι γυναίκες που κατέχουν υψηλές θέσεις, στη διοίκηση στο τοπικό επίπεδο, εργάζονται σε τομείς που κυριαρχούνται παραδοσιακά από άντρες (οικονομία, τεχνολογία).

Διορισμό ατόμων ατύχων για την εφαρμογή προγραμμάτων ισότητας μεταξύ γυναικών και αντρών και δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης της εφαρμογής αυτών των προγραμμάτων.

Επίσης καλούνται τα κόμματα να υιοθετήσουν μέτρα θετικής δράσης, όπως π.χ. ποσοτώσεις για την μεγαλύτερη συμμετοχή γυναικών στην πολιτική, στο τοπικό επίπεδο. Επίσης ζητείται να θεσμοθετηθούν αντίκειμενικές διαδικασίες επιλογής υποψηφίων, τόσο για τα όργανα του κόμματος, όσο και για τις λίστες των εκλογών.

Καλούνται οι γυναικείες οργανώσεις να ενθαρρύνουν τα πολιτικά κόμματα, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και την εργοδοσία για την προώθηση γυναικών σε υψηλές θέσεις στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Καλούνται τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να καταργήσουν τα σεξιστικά στερεότυπα και να προβάλλουν το ρόλο των γυναικών που εκλέγονται ή που κατέχουν υψηλές θέσεις στη διοίκηση στο τοπικό επίπεδο.

Γ) Ευρωπαϊκές Κοινότητες

Όσον αφορά τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες το θέμα αναλύεται για πρώτη φορά διεξοδικά στην έκθεση της ευρωβουλευτού κ. Μαριέττας Γιαννάκου-Κούτσικου την οποία υπέβαλλε στην Επιτροπή για τα δικαιώματα της γυναίκας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τον Οκτώβριο του 1988.

Η έκθεση περιέχει και ψήφισμα της Επιτροπής για το θέμα αυτό σε ορισμένα σημεία του οποίου θα αναφερθώ γιατί δεν περιέχονται στην εργασία των δύο άλλων Διεθνών Οργανισμών στην οποία ήδη αναφέρθηκα.

Το ψήφισμα επισημαίνει ότι πρέπει να εκλείψει οριστικά η παραδοσιακή αντίληψη ότι οι γυναίκες που τοποθετούνται σε υπουργικές θέσεις είναι κατάλληλες κυρίως για τομείς όπως ο κοινωνικός, οικογενειακός ή πολιτιστικός και παραπέμπει στα δεδομένα του διεθνούς χώρου όπου οι γυναίκες άσκησαν καθήκοντα Υπουργού σε μη παραδοσιακούς γι' αυτές τομείς.

Ζητεί να εξεταστεί προσεκτικά το κατά πόσον τα ισχύοντα εκλογικά συστήματα βοηθούν την προώθηση γυναικών και στην αντίθετη περίπτωση να μελετηθεί η βελτίωσή τους.

Θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια στη δημόσια διοίκηση, ώστε να μπορέσουν οι γυναίκες υπό συνθήκες ισότητας με τους άντρες να καταλάβουν ανώτατες θέσεις στην ιεραρχία. Ενδεικτικό προς τούτο μέτρο αποτελεί και η τοποθέτηση αντιπροσωπευτικού αριθμού γυναικών στα υπηρεσιακά συμβούλια κρίσεως των υπαλλήλων.

Θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή προγράμματα θετικής δράσης προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι γυναίκες να υποβάλουν υποψηφιότητα για την κατάληψη ανωτάτων θέσεων στην ιεραρχία.

Ζητεί απ' τα Πανεπιστήμια, τα Επιστημονικά Ιδρύματα και τα Ιδρύματα Έρευνας και Τεχνολογίας, καθώς και απ' τις δικαστικές Αρχές να προωθήσουν γυναίκες στις ανώτερες θέσεις της ιεραρχίας.

Οι γυναικείες οργανώσεις θα πρέπει να ενισχυθούν γιατί συμβάλλουν τα μέγιστα στην δημιουργία αυτογνωσίας εκ μέρους των γυναικών.

Οι επιχειρήσεις οφείλουν να εφαρμόσουν προγράμματα θετικών δράσεων για την προώθηση των γυναικών, λαμβάνοντας υπόψη τις ικανότητές τους και τα πολλαπλά καθήκοντα που ασκούν επιτυχώς.

Επιπλέον η άνοδος των γυναικών στην υψηλή ιεραρχία των επιχειρήσεων θα διευκολύνει την ουσιαστικότερη συμμετοχή τους στις οργανώσεις των εργοδοτών.

Επισημαίνει όμως ότι επειδή οι θετικές δράσεις είναι μόνο προαιρετικές, ένα μεγάλο μέρος των επιχειρηματικών κύκλων δεν λαμβάνει κανένα μέτρο στον τομέα αυτό.

Σύμφωνα με την έκθεση της κας Γιαννάκου τα αίτια των χαμηλών ποσοστών των γυναικών σε θέσεις στελεχών οφείλονται στην επιλογή τομέα σπουδών που δεν τους επιτρέπει να έχουν πρόσβαση σε τέτοιες θέσεις (σπουδές λογοτεχνίας, θεωρητικών επιστημών) στην νοοτροπία των επιχειρηματιών και σε οικογενειακά προβλήματα τα οποία θέτουν στις γυναίκες μεγαλύτερους περιορισμούς απ' ότι στους άντρες.

Θα πρέπει να ενθαρρυνθούν με όλα τα μέσα και με θετικές δράσεις οι πρωτοβουλίες για τη σύσταση ανεξάρτητων επιχειρήσεων από γυναίκες, υπό μορφή συνεταιρισμών ή υπό άλλες μορφές, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις αυτές δημιουργούν θέσεις εργασίας.

Τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν μια αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων που τις ιδρύουν και τις διαχειρίζονται οι γυναίκες. Τα πράγματα όμως δεν είναι πάντοτε εύκολα. Οι γυναίκες συναντούν περισσότερες δυσκολίες από τους άντρες, λόγω της έλλειψης κατανόησης ή διστακτικότητας των τραπεζών, της έλλειψης επαρκούς κατάρτησης καθώς και πληροφόρησής τους, ειδικότερα σε χρηματικά ζητήματα και εξ αιτίας ενός βεβαρημένου τρόπου ζωής.

Ζητεί απ' την Επιτροπή να μελετήσει κατά πόσο έχει αλλάξει ο ρυθμός με τον οποίο οι γυναίκες καταλαμβάνουν τα τελευταία έτη, θέσεις σε κέντρα αποφάσεων.

Καλεί τις γυναίκες που βρίσκονται ήδη στις ανώτερες θέσεις της ιεραρχίας, σε όλους τους τομείς, να ενθαρρύνουν την προώθηση άλλων γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, με συγκεκριμένες ενέργειες, ζητώντας απ' τις αρμόδιες αρχές την εφαρμογή προγραμμάτων θετικής δράσης και παισιωνόμενες στους τομείς αρμοδιοτήτάς τους από το μεγαλύτερο δυνατό αριθμό γυναικών. Θα πρέπει επίσης να επιδεικνύουν σταθερά πνεύμα αλληλεγγύης, σε συνδυασμό με την χρησιμοποίηση αξιολογικών κριτηρίων για την επιλογή των γυναικών συνεργατών τους.

Τέλος θα ήθελα να αναφέρω το ψήφισμα της 14ης Οκτωβρίου 1987, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σχετικά με την συμμετοχή των γυναικών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Η σύσταση τονίζει ότι η μεγαλύτερη συμμετοχή γυναικών σε υπεύθυνες θέσεις στα μέσα ενημέρωσης θα συνέβαλλε στο να αποδοθεί μεγαλύτερη σπουδαιότητα σε θέματα που αφορούν τις γυναίκες, κυρίως σε θέματα προβολής τους και να ενθαρρυνθούν ώστε να διεκδικήσουν μαχητικότερα τα δικαιώματά τους. Συνιστά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης να υιοθετήσουν θετικά μέτρα δράσης και προγράμματα για την προώθηση των γυναικών, τα οποία να διασφαλίζουν την εφαρμογή αμερόληπτων διαδικασιών σχετικά με τις προσλήψεις, την επιμόρφωση και τις προαγωγές.

Σημειώνουμε ότι και το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει υιοθετήσει την απόφαση R (84) 17 για την ισότητα γυναικών και αντρών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης που κινείται στα ίδια περίπου πλαίσια και ζητάει την υιοθέτηση θετικών προγραμμάτων δράσης για την βελτίωση της θέσης των γυναικών, ειδικότερα στα κέντρα λήψης αποφάσεων των μέσων μαζικής επικοινωνίας και στις τεχνικές υπηρεσίες.